

Mottagare

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun

2022-09-21

Funktionsrätt Uppsala kommuns yttrande över detaljplan för Gottsunda östra (PBN2020-002655)

Funktionsrätt Uppsala kommun har tagit del av rubricerat ärende och yttrar sig över detta under samrådet.

Sammanfattning

Funktionsrätt anser, i enlighet med 1 kap. 1 § i plan- och bygglagen samt Uppsala kommuns *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*, att alla nybyggnationer i Uppsala kommun ska vara tillgängliga för alla boende i kommunen och därför måste hänsyn tas till alla typer av funktionsnedsättningar.

Funktionsrätt anser att Uppsala kommun bör fastställa

- Att friytor inte bör understiga Boverkets rekommendationer om 40 kvm/barn för förskolor,
- Att förskolor planerade att byggas i flera våningar byggs med hiss,
- Att inga bostadsrum byggs i områden där 30 dBA ekvivalent ljudnivå överskrider inomhus samt 55 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad och uteplats,
- Att parkeringsplatser för rörelsehindrade skrivs in i plankartan,
- Att de växter och träd som planteras inom området är doftfria och inte sådana som ger pollenallergi (främst björk),
- Samt att gator utformas så att olika trafikslag separeras med fysiska avgränsningar.

Förskola

Både barn med fysiska funktionsnedsättningar, som rörelsehinder, och neuropsykiska funktionsnedsättningar, som autism, ADHD eller andra kognitiva begränsningar, behöver stor friyta. Därför vill Funktionsrätt poängtera vikten av att friytan inte ska understiga Boverkets¹ rekommenderade 40 kvm per barn för förskolor. I Uppsala kommuns riktlinje för förskolors utemiljö står det, precis som även lyfts i denna detaljplans planbeskrivning, att gården ska vara användbar för alla. Att bygga friytor som ligger under Boverkets rekommendationer är att redan där begränsa att skolgården inte är för alla. I enlighet med 8 kap. 9 § andra stycket PBL bör man begränsa områdets parkeringsmöjligheter för att säkra en större friyta.

Funktionsrätt noterar även att en av förskolorna planerad byggas i två våningar. Funktionsrätt antar då att fastigheten utrustas med hiss, som gör samtliga delar av byggnaden tillgänglig för personer med rörelsehinder oavsett om dessa är barn eller vuxna.

Buller

Studier visar på en ökad risk för hjärt-och kärlsjukdomar vid långvarig exponering av buller. Det medför försämrad inlärning och prestation. Olika typer av funktionsnedsättningar gör att individer drabbas olika hårt av bullerstörningar. Exempelvis personer med hörselskada, med autismspektrumtillstånd eller med hjärtsjukdomar är extra hårddrabbade och bör inte bo i bullerdrabbade bostäder. Funktionsrätt anser därför att bostäder inte ska byggas där trafikbuller överstigande Folkhälsomyndighetens² riktlinjer för värden inomhus (30 dBA) eller Naturvårdsverkets³ riktlinjer för värden vid bostadens fasad eller uteplats (55 dBA). Enligt 2 kap. 6 a § första stycket 1 p. plan- och bygglagen måste byggnaderna utformas på ett sätt som förebygger olägenheter för människors hälsa i fråga om buller. De risker som finns för boenden i bostäder där bullernivåerna överskrider Naturvårdsverkets och Folkhälsomyndighetens riktlinjer kan inte anses "ringa eller helt tillfälligt" och bör därför inte accepteras.

För personer med rörelsehinder

Att kommunen väljer att inte markera ut parkeringsplatser för rörelsehindrade redan i detaljplanen har lett till en situation där vi har allt för få handikapparkeringar i relation till behov i Uppsala. Därför vill Funktionsrätt att man inskriver parkeringar för rörelsehindrade i detaljplanen, vilket man har rätt till i enlighet med 4 kap. 13 § 2 p. plan- och bygglagen. På så vis kan plan- och byggnadsnämnden säkra tillgången till parkeringsmöjligheter för personer med rörelsehinder.

¹Gör plats för barn och unga!. Boverket.

²FoHMFS 2014:13

³NV-08465-15

Vegetation

Personer med pollenallergi är starkt påverkade av sin närmiljö. Funktionsrätt anser därför att alla växter och träd som planteras i området ska vara doftfria samt att växter och träd som ger pollenallergi, främst björk, inte planteras inom områden där alla invånare ska kunna vistas på samma villkor. Att reglera vegetation inom området i detaljplanen är helt enligt med 4 kap. 10 § plan- och bygglagen. Det är åtgärd som Funktionsrätt anser att kommunen bör ta för att försäkra sig om allas lika rätt att vistas i området.

Gators utformning

I detaljplanens planbeskrivning visas ett antal illustrationer av hur gatorna i området kan komma att utformas (s. 23-25). För personer med funktionsnedsättning är delade vägbanor där olika trafikslag ska samsas ett väldigt stort hinder. Har man syn- eller hörselnedsättning, rörelsehinder eller liknande så kan man ha väldigt svårt för att manövrera på ett säkert sätt i relation till cyklar, bilar eller andra fordon. Har man en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, autismspektrumtillstånd, intellektuell funktionsnedsättning eller annan "gömd" funktionsnedsättning kan gator med delade trafikslag också vara en stor fara då personer förväntas agera på ett sätt som funktionsnedsättningen kanske inte tillåter. Funktionsrätt förespråkar därför att man separerar gångtrafikanter, cyklister och bilar med tydliga fysiska avgränsningar.

2022-09-21

Michael Jestin

Ombudsman, Funktionsrätt Uppsala kommun